

נערה המאורסה פרק עשירי נדרים ר"ן עב.

עין משפט נר מצוה

ל א ב מיי פ"ח מהל'
נדרים הלכה טו סמג
לאון רמב טו"ע י"ד
סמון רלז סוף י"א:
ל א ג מיי שם הלכה י"א
טו"ע שם סוף י"ז:
ל ב ד מיי שם פ"ב הלכה
א טו"ע שם סוף
סל:

(א) לעיל ס: ע. לקמן ע"ז;
(ב) ובכרתה. וי"ט;
(ג) ולעיל ס: וי"ט;
(ד) לקמן פ"ג, (ה) גיטין
ל: (ו) ע"ז, (ז) וי"ט, (ח) הלכה,

הגהות הב"ח

(א) גמ' ליתני נמי או
שמע: (ב) רש"י ד"ה אי
רישא וכו'. סיפא או שמע:
(ג) ד"ה א"נ סיפא דוקא
וכי כשתיקה דמו וכו'
כ"ל ומית נמי נמחק:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה א' רישא בו'
דמצי לאפוכי להו בו'.
תמיה ל' ה' א"נ מתי
כרשא שמע ושתק וגרסה
בו ציוס ה"מ לאפוכי
כסיפא שמע ושתק וגרסה
למחר וכמו דקמיני בנמיסה.
וה' יאיר ע"י:

מוסף רש"י

בנשואה עסקינן. עמדה
כשיהא ארוסה וגישה
והזוירה שהכניסה לחופה
ואין הבעל יכול להפר
אע"פ שלא נתגרסה
(דמ"ה בשוח). דאין
הבעל מיפר בקודמין.
בנדרים שקדמו לנשואין
(גיטין לה) דלאתן מריס
עמדה בבית אישה מיפר
בעלה, אבל אם היו
עליה מריס קודם שנשאה
כשהיה ארוסה ונספה לה
מזי מיפר (יע"ז טו).

תוספות

ליתני שמע וגירשה ומת
בו ציוס, מדלג תני הכי
כו': ליתני שמע וגירשה.
ומת ציוס שלאחריו דאין
אז מיפר, מדלג תני הכי
כו': אלא מהא א"ב
למשמע. דשמה רישא
דוקא ושמה סיפא דוקא
ולא קשי' רישא אסיפא,
דאי רישא דוקא דגירושין
הקמן' ובדין הוא ליתני
כסיפא שמה וגירשה נסיב
סיפא משו' רישא דכרישא
לא מני למתני ליה, ולי סיפא דוקא דגירושין כשתיקה, ובדין הוא דכרישא מני למיתני שמע וגירשה, משום סיפא לא נסיב לה לא מני לה כרישא: ת"ש נדרה והיא ארוסה ונתקדשה בו ביום. ופ"ד מדנקטו בו ציוס מייירי ששמע בעל, וכשגירשה הכי קיים אי גירוש' כהקמא.

אי רישא דוקא נסיב סיפא משום רישא. כלומר לא תקשה סיפא לרישא אע"ג דמרישא שמעינן דגירושין כהקמה דמו ונסיפא שמעינן דכשתיקה דמו לא קשיין אהדדי דאימא רישא דוקא דגירושין כי הקמה דמו והאי דלא מני סיפא (א) שמע וגירשה משום דלא נסיב לה אלא משום רישא ומתא לא בעי לאפוכי מידי כסיפא טפי מרישא: א"נ סיפא (א) נמי דוקא. דגירושין כשתיקה דמו: **הכא כמאי עסקינן בשלא שמע ארוס ראשון.** קודם שגירסה והאכי מני מיפר ארוס אחרון הא לאו הכי לא דגירושין כי הקמה דמו: **מאי איריא.** אי נתארסה לאחר צו ציוס דמני למיפר לה: **אפילו לאחר מאה ימים נמי.** אם נתארסה לאחר ליהוי ארוס אחרון מיפר הואיל ולא נראה לארוס ראשון: **אין הכי נמי אלא הכ"ע בשלא שמע ארוס ראשון אבל שמע האב.** והואיל דצו ציוס שמע כריך להפר בו ציוס כדמצי ציוס שמע: **הכא כנשואה עסקינן.** הא דקתני גירשה והזוירה כגון שנשאת ונדרה וגירשה ציוס ששמע והזוירה צו ציוס דעכשיו יראה שעה אחת לרשות עצמה ואע"פ שהזוירה נעשית כנשואה לאחר דלא מני מיפר דעכשיו הן קודמין כדתנן (לעיל דף ע"א.) זה הכלל כל שלא יראה לרשות עצמה שעה אחת אביה ובעלה מפירין נדריה הא יראה לרשות עצמה אין מפירין משום דאין הבעל מיפר בקודמין: מתני'

להפר שמע מינה גירושין כהקמה דמו אמרי הכא בנשואה עסקינן והיינו טעמא דאין יכול להפר משום דאין הבעל מיפר בקודמין: מתני'

פ"ש אימתי אמרו מה הבעל נתרוקנה רשום לאז וכו'. פרשתי למעלה (דף ס"ח). אימא סיפא. אדדייקת מרישא דגרושין כהקמה דמו [דייקן] מסיפא דכשתיקה דמו: אי רישא דוקא. דלא מני למיתני גרושין משום דכהקמה דמו נסיב סיפא משום רישא דלא בעי למיתניא כסיפא גוונא דמתא אלא לאפוכינהו לגוויי דרישא. אי סיפא דוקא דלא מני תני כסיפא גירושין משום דכשתיקה דמיינן נסיב רישא משום סיפא דלא בעי למיתניא כרישא אלא גוויי דמני לאפוכי להו כסיפא:

ת"ש (ב) אימתי אמרו מת הבעל נתרוקנה רשות לאב בזמן שלא שמע הבעל או שמע והפר או שמע ושתק ומת בו ביום ואי אמרת גירושין כשתיקה דמו ליתני נמי או שמע וגירש מדלא תני הכי ש"מ גירושין כהקמה דמו אימא סיפא אבל אם שמע וקיים או שמע ושתק ומת ביום של אחריו אין יכול להפר ואי אמרת גירושין כהקמה דמו ליתני (א) ואם שמע וגירש אלא מדלא קתני הכי ש"מ גירושין כשתיקה דמו אלא מהא ליבא למשמע מיניה אי רישא דוקא נסיב סיפא משום רישא אי סיפא דוקא נסיב רישא משום סיפא ת"ש נדרה והיא ארוסה ונתגרשה ונתארסה בו ביום אפילו למאה אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה ש"מ גירושין כשתיקה דמו דאי כהקמה דמו מי מצי מיפר ארוס אחרון נידרי דאוקים ארוס ראשון הב"ע בשלא שמע ארוס ראשון אי הכי מאי איריא בו ביום אפילו לאחר מאה ימים נמי כשלא שמע ארוס ושמע האב ידכו לא מצי מיפר תא שמע (ג) נדרה בו ביום גירשה והזוירה בו ביום אין יכול להפר משום דאין הבעל מיפר בקודמין: מתני'

ארוסה בתחלה ונשואה צסוף היא לא מני מיפר דאין הבעל מיפר בקודמין ואי נשואה בתחלה וארוסה צסוף היא לא מני מיפר דכיון שנשאת פקע ליה אז וארוס אינו יכול להפר אלא כשנשאת. ונקט ליה לטעמא דאין הבעל מיפר בקודמין משום דהיינו טעמא מחמת שנתמלק לו אז דאי לאו הכי בעל צעל גרע מארוס בתמיה: ולענין הלבא כתב הרמב"ן ז"ל כיון דבעיין לא אפשיטא נקטינן לחומרא דגרושין כהקמה דמו והיכא נדרה ושמע בעלה וגרשה והאדרה ציומיה לא מני מיפר לה. אבל הרשב"א ז"ל כתב דנהי דבעיין לא אפשיטא מהגן מתמיהא דמיימיה עלה אפשיטא לה מממיהא דשמואל דאמר לעיל (דף ע"א.) מנה ה"מ דארוס אחרון מיפר נדרים שנראו לראשון דאלמא קבלה מרביה דכי תנן במתני' צו ציוס משום שמינת ארוס נקט ליה ולא משום שמינת אז וכיון דשמואל אמר הכי לא צסקינן מאי דפשיטא ליה לשמואל משום מאי דאסתפקא להו בגמרא. וכי תימא א"כ מ"ט לא [פשטינן] בעיין מממיהא דשמואל אריכא למימר דמתמני' או ממתניתא צעו למפשטא ולא מממיהא דאמוראה ודכותה הא דבעיא לן לעיל צפ' אין צין המודר (דף לה:) הני כהני שלוחי לדין ניבחו או שלוחי דשמיא ולא איפשיטא התם אע"ג דהוה ליה למפשטא מממיהא דרב ה' המנוגא דאמר צפ"ק דקדושין (דף ע"ג:) דשלוחי דשמיא הוו משום דמתמני' או ממתניתא הוה בעי למפשטא ולא מממיהא דאמוראה והא נמי דכותה:

מתני'

מתני' דאין הבעל מיפר בקודמין הלכך אי גירשה ונתקדשה בו ביום. ופ"ד מדנקטו בו ציוס מייירי ששמע בעל, וכשגירשה הכי קיים אי גירוש' כהקמא.

פירוש הרא"ש

ואי אמרת גירושין כשתיקה דמו. כיון דקא כתיב כל הצדיקן ציטול לנפול שמדוקה רשות לאז ליתני נמי או שמע וגירש: אי רישא דוקא. ומדלג תנא ושמע וגירש אלמא גירושין כהקמה והיה רחוי לשתמו כסיפא: אלא דכתיב סיפא משום רישא. פירוש אינו שונה אלא דבר ותלופו שמע וקיים כנגד שמע והפר ומת ציוס שלאחריו כנגד שמע ושתק ומת צו ציוס אבל לא רעה לטות דבר חדש דלא שייך כלל כרישא: אי כסיפא דוקא. וגירושין כשתיקה ומדלג תמיה היה רחוי לשתמו כרישא אלא דכתיב רישא משום סיפא: אלמא גירושין כשתיקה דמו. ופ"ד מדנקטו צו ציוס ומשני בשלא שמע ארוס והאי דנקטו צו ציוס משום אז נקטיה דאי עבר יוס שמינת על אז לא מני למתני אביה ובעלה מפירין מדיה: הבא בנשואה עסקינן. שהזוירה נשאת: